

Dieblif, for at udføre, er kommen, maa der gaae en mellemliggende Tid. Og dersom vi ville følge Udviklingen i alle forskjellige Lande, hvor det frie Ord har været Tolken for den frie Tanke, saa ville vi see, at just ved Udtalelsen af saadanne fromme Ord, — ved at begynde dermed, er man kommen til en Virkelighed, som har tilfredsstillet just derved, at de fromme Ord ere traadte ud i Virkeligheden; thi da vil der være bundet en behørig Anerkjendelse deraf.

Jeg vil kun, for ogsaa at omtale det, nævne, at jeg troer, at det ærede Medlem af Udvalget (Runde), som før understøttede mig, tog noget Feil i sin Betragtning af de gifte Underofficiers Stilling. Han meente, at de gifte Underofficerer lede Uret derved, at Krigsbestyrelsen ikke lod deres Familier tilflyde Understøttelse, naar de drog til deres Mænd. Men han lægger ikke Mærke til, at Understøttelsen netop er givet, fordi de ikke ere hos deres Mænd. Er nu altsaa det Tilfælde indtraadt, at de komme til deres Mænd, hører just Grunden til Understøttelsen op. Den ærede Krigsminister opfattede det vist ogsaa ganske rigtigt; thi da han meente, at man ikke burde give Understøttelse til Underofficerers Familier, som flyttede til deres Mænd, saa lod han et Forbud gaae ud imod at de flyttede til deres Mænd; og det er vist aldeles rigtigt. Jeg er overbevist om, at dersom det ærede Medlem spurgte Qvarteer-Bærterne, saavel for Officierer som for Underofficierer, hvis Koner ere flyttede til deres Mænd, saa skal han høre, at disse Qvarteer-Bærter aldeles ingen Priis sætte paa denne Art Besøg; og om de ikke aabenbart protestere derimod af Høflighed, saa gaae de og græmme sig i Krogene. Jeg har selv været Qvarteermester og har skullet skaffe Qvarteer til Koner, som fulgte deres Mænd, og det er en af de usaligste Tjenester, jeg nogensinde har havt.

Det ærede Medlem fra Storehedinge (Hofmeyer), som jeg nødig vilde have svaret, naar jeg ikke vidste, at han var tilstede — altsaa det ærede Medlem fra Storehedinge udbredte sig meget vidtløftig om Geværanskaffelsen, og han kom til at sige, hvormed han gjerne kunde have

begyndt, at der eksisterede en Contract og en Høieste retsdom, som paalægger at vedblive med at skaffe disse Geværer. Men han omtalte ikke, — idetmindste hørte jeg det ikke, — det som her kunde være det Vigtigste, nemlig Maaden at anvende, for at blive denne Sag qvit. Mange ville maaskee synes, at jeg har Uret, naar jeg tilraader det, men jeg gjør det alligevel. Man maa vel lægge Mærke til, at medens denne Contract indeholder den Bestemmelse, at Fabriken skal vedblive at gjøre Geværer for et vis Beløb hvert Aar til Krigsministeriet, saa indeholder den ingen Bestemmelse om, hvormegit Fabriken skal have for hvert Gevær. De see, at dette berøer just ikke alene paa Krigsministeriet, men det berøer paa en alvorlig Kjendelse i denne Sag. Naar man nu ikke forlanger, at den skal arbejde for en lavere Priis, end den, hvorfor der kan skaffes Geværer fra de bedste Fabrikker i Europa, som ere de franske, der arbejde for offentlig Regning, saa traader man den ikke fornær; men dersom man forlanger dette af den, saa er man traadt den saa nær, at den efter at Rimelighed ikke kan leve, uden ialtsald af vindt ganske nye Livsprinciper. Der er altsaa en Maade at bringe den til Fornuft paa, og jeg maa sige, at Fabriken ogsaa til en vis Grad har anerkjendt det og derfor gjort sig saa lidt Flid i den senere Tid, for at tilfredsstille Fordringerne. Men naar forøvrigt det ærede Medlem har søgt at kaste Skylden for denne Feil, deels paa en tidligere Fremgangsmaade, deels paa Fabriken, saa troer jeg dog, at den ikke ligger saameget heri. Hovedsagen til de Ulemper, som dermed have været forbundne, har ligget deri, at vi have havt for mange Genier i Armeen. Vi have idetmindste havt een ny Opfindelse af Geværer om Aaret, ja undertiden flere om Aaret. Derved ere vi aldrig komne til at gjøre Geværer, som det ærede Medlem har ønsket, at de skulde gjøres, nemlig fabrikmæssig; thi vi have neppe havt 1000 Geværer af een Slags førend man ikke længer syntes om den Slags, og vilde have Geværer af en anden Art; men paa den Maade troer jeg ikke, at man vilde komme til at naae det Formaal, som skulde være foreløbigt for en